

VARNOST ŽIVIL V IZREDNIH RAZMERAH - POPLAVE

Med naravnimi katastrofami, zlasti poplavami, se lahko živila onesnažijo s površinsko vodo, ki je mikrobiološko in kemično onesnažena ter vsebuje nevarne mikroorganizme iz odplak in odpadnih voda, kanalizacijskega sistema, živali in ljudi.

Živila v izrednih razmerah

Neurejeni higienski pogoji, vključno s pomanjkanjem varne pitne vode, sanitarij in pomanjkanjem primernih pogojev za pripravo hrane, so med poplavami lahko bili vzrok masovnih izbruhov bolezni, povzročeni z onesnaženimi živali. V izrednih razmerah je uflivanje varnih živil zelo pomembno, saj je človek izpostavljen psihičnim in fizičnim naporom, stresu, pomanjkanju, podhranjenosti... To je posebej velja za otroke, nosečnice in starejše ljudi ter za ljudi z oslabljenim imunskim sistemom, ki so dovzetnejši za okužbe in zastrupitve z živali.

V izrednih razmerah je pitna voda iz javnih vodovodnih sistemov obravnavana kot onesnažena živilo (razen s posebnimi zagotovili upravljavca vodovodov), zato jo je potrebno prekuhavati ali kako drugače pripraviti za varno uporabo v prehranske namene, lahko pa uporabljamo embalirano pitno vodo. V izrednih razmerah zato spremljamo informacije upravljavca vodovoda oziroma drugih pristojnih institucij o kakovosti pitne vode, ki jih objavljajo v sredstvih javnega obveščanja in dosledno upoštevamo njihova navodila o morebitnih ukrepih (prekuhanje*, prepoved uporabe pitne vode za prehranske namene, izpiranje higienskega vodovnega omrežja).

*Priporočila, navodila, mnenja za pitno vodo/Navodilo o prekuhanju pitne vode:

http://www.ivz.si/Mp.aspx/povezava_7.pdf?ni=115&pi=5&_5_FileName=475.pdf&_5_MediaId=475&_5_AutoResize=false&pl=115-5.3.

VARNOST ŽIVIL PRED OZIROMA MED POPLAVO

Če smo na možnost poplave pravočasno obveščeni in se nanjo lahko pripravimo, umaknemo vsa živila iz potencialno ogroženih prostorov v varne prostore.

Med poplavo umaknemo in prenesemo vsa neopkodovana živila iz poplavljenih prostorov v varne prostore.

Varno in higiensko skladičenje živil

Živila skladiščimo v suhih, zračenih, hladnih in temnejših prostorih.

Izdelki se ne smejo dotikati sten in tal. Ohranjena živila polagamo na palete, deske, debele veje, opeke, plasti vrečke ali folije. Vrečke zložimo eno na drugo in sicer kriflem, tako da je omogočeno zračenje.

Razlito in razsuto hrano pometemo na kup in nemudoma odstranimo, da ne privablja glodavcev (podgan, miš).

Živil nikoli ne skladiščimo skupaj s kemikalijami, kot so goriva, pesticidi, belila, čistila in druga, temveč ločeno v drugih prostorih.

POSTOPANJE PO UMIKU VODE IZ POPLAVLJENIH PROSTOROV, V KATERIH SHRANJUJEMO ŽIVILA

1 RAVNANJE Z ŽIVILI

Pregled in izbor živil

Živila, ki so prišla v stik s poplavno vodo, zavržemo.

Vsa živila pregledamo, če morda ne vsebujejo tujkov (krokov stekla, drobcov drugih opkodovanih predmetov...). Živila, ki vsebujejo tujke, zavržemo.

Na mokrih živilih in na zalogah suhe zelenjave, sadja in flitaric v vlažnem okolju se pogosteje pojavlja plesnivost. Nekatere plesni izločajo toksine - strupe, ki so zdravju škodljivi. Zato plesniva živila vedno zavržemo.

Vsebinske opkodovane vrečke, ki ni bila v stiku s poplavno vodo, preložimo v nove vrečke, ki jih skladiščimo ločeno od neopkodovanih in jih prednostno porabimo.

Zavrečke je treba ploviti konzerve z živilom, ki so kakorkoli opkodovane, npr. so napihnjene, zarjavele, brez oznake in živila v opkodovani, razpokani, polomljeni stekleni embalaži.

Živila v originalno zaprti, neopkodovani pločevinasti in stekleni embalaži, ki je prišla v stik s poplavno vodo, so verjetno varna. Če je le mogoče, zunanost embalaže pred uporabo očiščimo in jo v celoti operemo. Če površino embalaže tudi razkužimo, uporabljamo ustrezen preparat za razkuževanje. Raztopino z razkužilom pripravimo in uporabimo po navodilih proizvajalca. Pazimo, da razkužilo ne pride v stik z živilom.

É flivila, ki so bila izpostavljena kemi nemu onesnaŕenju, je treba zavre i. Na splo-no velja, da kemi nih snovi ne moremo sprati z flivil (npr. naftnih derivatoví).

flivila v hladilnikih in zamrzovalnikih

É e hladilniki in zamrzovalniki niso bili poplavljeni, lahko v njih shranjena flivila uporabimo.

ÉV primeru trajnega izpada elektri ne energije poskusimo im prej uporabiti ohlajena ali zamrznjena flivila. Ostalo zavrflmo.

ÉHladilnike in zamrzovalnike odpiramo le, kadar je to nujno potrebno.

2 ITM ENJE PROSTOROV

ÉProstore prezra imo.

ÉNaprave in opremo, ki so bili v poplavi po-kodovani, izlo imo iz uporabe.

É Iz prostora odstranimo vse odstranljive predmete in tako pripravimo prostor za i- enje in razkufevanje tal in sten. Pri tem preverimo stanje stenskih in talnih oblog (plo- ice, premazí).

ÉProstore (tla, stene), ki so bili poplavljeni in zato onesnaŕeni z naplavinami, zemljo, blatom ipd. najprej o istimo s isto vodo. Pri tem si lahko pomagamo s plasti no cevjo kot podalj-kom na pipi, tako da lahko doseflmo in o istimo celoten prostor.

ÉOnesnaŕene predmete mehansko o istimo s isto vodo, istili in krta o za i- enje.

É Razkufimo tla, stene in predmete, ki smo jih predhodno odstranili iz prostora. Uporabljamo ustrezen preparat za razkufevanje (npr. klorove preparateí). istila in razkufila pripravimo in uporabimo vedno po navodilih proizvajalca.

É O i- ene in razkufene prostore nato prezra imo in ogrejemo. Tako poskrbimo, da se im prej posu-ijo.

ÉKo so oprema, police, prostori isti in suhi, lahko flivila vrnemo na prvotno mesto.

3 VARNOST PRI DELU

Poskrbimo za osebno varnost

Pri i- enju poplavljenih prostorov je tveganje za okufbo z razli nimi mikroorganizmi ve je, zato v delo ne vklju ujemo za okufbe dovzetnej-ih oseb (otroke, starej-e osebe, nose nice, kroni ne bolnike).

Prepre evanje -irjenja nalezljivih bolezni

Priporo amo uporabo osebne varovalne opreme (rokavice, za- itna halja, gumijasti -kornji) ter dosledno umivanje in razkufevanje rok!

Za- ita pred plesnimi

Stoje a voda in odve na vlaga med poplavami nudijo ugodne pogoje za razrast plesni, kar lahko predstavlja tveganje za zdravje ljudi. Prostore, ki so bili poplavljeni in zaprti ve dni, obravnavamo kot da so onesnaeni s plesnimi. Pri delu v takih prostorih zato uporabimo –e dodatno osebno varovalno opremo (za- itne obrazne maske FFP3, gumijaste rokavice, nepropustna o ala).

Elektri na varnost

Pred vstopom v poplavljene prostore vedno zagotovimo tudi elektri no varnost!

VIRI:

1. World Health Organisation. Preventive food safety measures in the aftermath of natural disasters. Pridobljeno s spletne strani: http://www.who.int/foodsafety/foodborne_disease/emergency/en/index1.html, 13.2.2012.
2. Centers for Disease Control and Prevention. Emergency Preparednes and Response. Reentering Your Flooded Home. Pridobljeno s spletne strani: <http://www.bt.cdc.gov/disasters/mold/reenter.asp>, 13.2.2012.

